

Avanceret tørfodring til diegivende søer giver spændende muligheder

Af Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, Seges Svineproduktion

Udviklingen inden for den traditionelle tørfodring af diegivende søer har i mange år været relativt begrænset, og fokus har primært været på at sikre nem manuel justering samt effektiv rengøring af foderkasserne. Enkelte svineproducenter har valgt at investere i luftassisterede tørfodringsanlæg som SpotMix fra BoPil og AirSys fra Agrisys. Disse kan styres pr. ventil og giver derfor muligheder for brug af forskellige foderkurver og foderblandinger, som er tilegnet den enkelte so, samt brug af et variabelt antal fodringer pr. so pr. dag alt efter ønske.

Nye løsninger til tørfodring

Udviklingen har taget fart de sidste par år, da de fleste producenter af fodringsteknik har introduceret løsninger, der muliggør brugen af foderkurver og automatisk justering af foderstyrken til diegivende søer. Praktisk talt fungerer løsningerne ved, at en lille snegl doserer fra foderkassen og ned i soens trug (se billede 1). Styringen af sneglen sikrer, at den ønskede daglige mængde foder kan fordeles på flere udfodringer. På denne måde findes følgende fordele fra vådfodrings-

anlæg nu også ved moderne tørfodring:

- Anvendelse af foderkurver, hvor foderstyrken automatisk justeres fra dag til dag.
- Mulighed for at lave overspring og gradvis tilbagevenden til en ønsket foderstyrke ved f.eks. en syg so.
- Mulighed for hen over diegivningsperioden at øge antallet af daglige fodringer uden at skulle justere foderkasser.

Med de nye løsninger bør der på bedriften laves rutiner, der sikrer, at doseringen løbende overvåges. Det er simpelt at udtage x antal doseringer tre-fire forskellige steder i farestalden og derefter anvende dem til en eventuel justering af den mængde, sneglene doserer.

Fysiologiske fordele ved de nye løsninger

Sammenlignet med traditionel tørfodring og vådfodring, hvor en given del af dagsrationen tildeles lynhurtigt i krybben, giver de nye løsninger muligheden for at tildele foderet langsomt til soen, så soen skal stå op i længere tid for at optage samme foder mængde. Det giver flere fordele:

- Når soen står mere op under udfodringen, vil den sandsynligvis

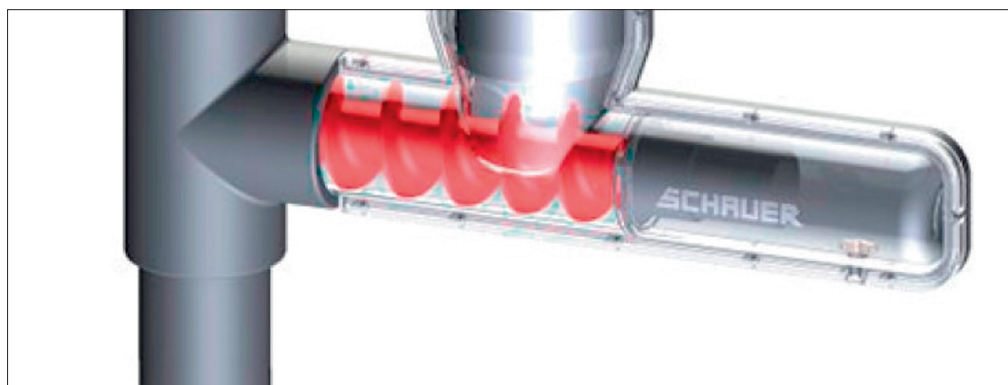
drikke mere vand, hvilket kan gavne mælkeproduktionen.

- Miljøet under soen afkøles mere, før den lægger sig igen, og det er derved mindre interessant for pattegrisene at opholde sig der.
- Når soen står op, er blodflowet i yveret ca. 6 pct. lavere, end når soen ligger ned (Re-naudeau et al., 2002). Krogh et al. (2017) viste, at en større del af blodflowet hos en liggende so strømmer fra den del af yveret, der ikke vender ned mod gulvet. Dette tyder på, at blodet vælger 'den letteste vej' væk fra yveret.
- Et bedre blodflow i skulderregionen kan sandsynligvis være gavnligt i forhold til at undgå tryksskader på skulderen (Jensen og Svendsen, 2006).
- Flere daglige udfodringer (femotte stk.) mindsker risikoen for skuldertrykninger og -sår (Sørensen, 2009).

Forskning viser, at blodflowet i soens yver øges ved stigen i kuldstrørelse (Nielsen et al., 2002) og, at blodflowet stiger i løbet af diegivningsperioden (Krogh et al., 2016). Yverets optagelse af næringsstoffer fra blodet har desuden stor betydning for mælkeproduktionen. Her er

Blå bog

- Thomas Sønderby Bruun er uddannet som agronom i 2005 og har siden 2010 arbejdet ved Seges. De primære arbejdsområder er fodring af diegivende og drægtige søer samt polte, herunder fastlæggelse af normer til søer og polte. Desuden er reproduktion og analyser af besætningsdata et stort interesseområde.

Billede 1: Princippet i at placere den lille snegl og motor mellem foderkassen (over sneglen) og ned-faldsrøret til krybben til venstre (Illustration: BoPil).

det ret interessant, at yverets evne til at optage næringsstoffer øges, når der er mangel på disse og, at blodflowet oftest vil stige ved mangel på næringsstoffer (Bequette et al., 2000). En samlet vurdering af forskningsresultaterne tyder imidlertid ikke på, at blodflowet i yveret er begrænsende for mælkeproduktionen (personlig meddelelse: Krogh, 2020).

Afprøvninger undervejs

Seges Svineproduktion opstarter i efteråret afprøvninger, som skal undersøge, hvordan kuldtilvæksten, soens vægttab og pattegrisedødeligheden påvirkes, når de nye innovative tørfoderløsninger bruges. Det forventes, at aktiviteten gennemføres både på løsgående diegivende søer og på søer i traditionelle kassestier.

Værd at overveje ved renovering og nybyggeri

Skal du til at renovere eller bygge nye farestalde? Så er de nye typer fodringsanlæg værd at have med i dine overvejelser. Flere tilbagemeldinger om et øget antal fravænnede pr. fravænningsmedfører et reduceret behov for ammesøer. Sammenlignes meromkostningerne i forhold til f.eks. vådfodring så husk, at eventuelle ekstra tanke til restløs vådfodring, syrer til konservering af foder og/eller skubbevand spares væk. Samlet set er der gode argumenter for at vælge en løsning, der på sigt kan spare arbejdstid.

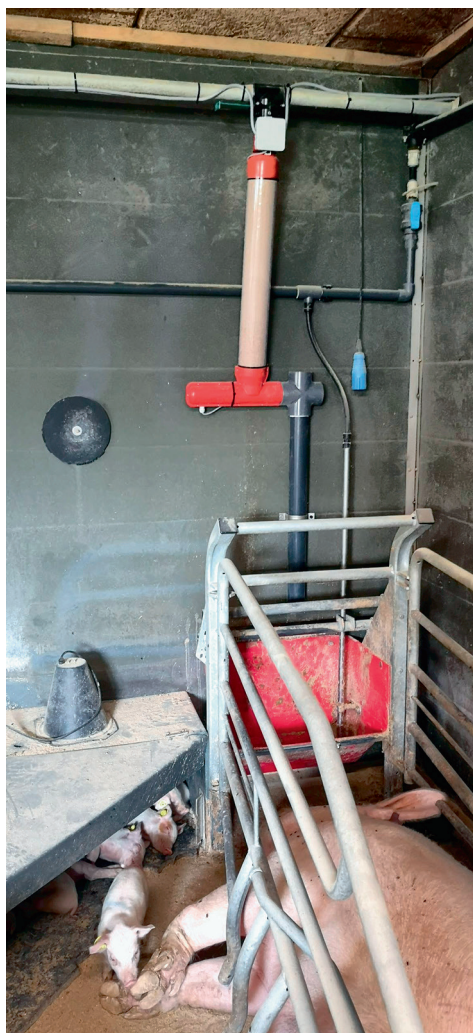

Fakta

- Nye tørfoderløsninger til fodring af diegivende søer muliggør brugen af foderkurver og foderjustering via en APP samt langsomme udfodringer, så soen står op i længere tid.
- Afprøvninger skal kortlægge effekterne på kuldtilvækst og pasningsevne, men erfaringer tyder på, at de nye tørfoderløsninger kan øge produktiviteten hos den enkelte so.

Billede 2: Eksempel på placering af den lille snegl under eksisterende foderkasser (Foto: Agrisys).

Billede 3: Eksempel på placering af snegl med integreret foderkasse (Foto: BoPil).

Billede 4: Eksempel på integreret løsning af snegl og foderkasse i sti til løsgående søer (Foto: SKIOLD).